(סקורות בפסח)). (פז) אֲבָל אִם (לג) נִתְעָרֵב אוֹתוֹ דָּבָר בְּתַבְשִׁיל, (פח) אֵין (לה) לָחֹשׁ וּלְהַחְמִיר וְלֶאֱסֹר מִפֶּפֶק, כֵּן נִרְאֶה לִי: ח מִזֵּיתִים שֶׁנִּזְהֲרוּ לְחָתְכָם (פט) בְּסַכִּין (ו) חֲדָשָׁה, אֲפִלּוּ לֹא נִזְהֲרוּ לְכָבְשָׁם בְּקַדָּרָה חֲדָשָׁה, (צ) * אִם

מ טור אפילו לדעת בעל התרומות (סי' ס) דכיון דבשעת כבישה נותנים בהם מים בטל חומרפיהו.

בְּאֵר הֵיטֵב

חָרִיף, סְגִי בְּהֶדְחָה אוֹ בִּגְרִידָה כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן צ״ו (ס״ה). מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לה), וְצַיִן חק יַעֲקֹב (ס״ק מא): (לד) **נִתְעָרֵב.** אֲפִלּוּ בְּפָחוֹת מִשִּׁשִּׁים. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לח): (לה) **לָחֹשׁ.** הַיְינוּ אִם הַדִּיחוּ הַדָּבָר הַהוּא תְּחִלָּה קֹדֶם שֶׁנִּתְעָרֵב. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לט) עַיֵּן שָׁם: ח (ו) **חֲדָשָׁה.** אֲבָל בְּסַכִּין יָשָׁן אֲפִלּוּ הוּא נָקִי וְאֵינוֹ בָּן יוֹמוֹ אָסוּר, כֵּיוָן שֶׁהוּא דָּבָר חָרִיף. וְדַוְקָא שֶׁנִּזְהֲרוּ קֹדֶם שֶׁנִּתְּנוּ אוֹתָם לִכְבֹּשׁ שֶׁאָז הֵם עֲדַיִן בְּחֲרִיפָתָן, אוֹ אֲפִלּוּ לְאַחַר שֶׁנִּכְבְּשׁוּ וְנִתְחַמְּצוּ דְּאָז גַּם כֵּן מִקְרֵי דָּבָר חָרִיף, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּנִתְּנוּ אוֹתָם לִכְבֹּשׁ מִיָּד קֹדֶם גְּמַר כְּבִישָׁתָן, דְּאָז לֹא מִקְרֵי דָּבָר חָרִיף דְּמַיִם מְבַטֵּל חֲרִיפָתָן. וּמֵי הַזֵּיתִים שֶׁנִּכְבְּשׁוּ קֹדֶם פֶּסַח, אֲפִלּוּ חָתְכָן בְּסַכִּין בֶּן יוֹמוֹ, גַּם כֵּן מַתִּיר לִשְׁתּוֹתָן בְּפֶסַח אִם סִנְּנָן מִן הַזֵּיתִים (קכט) קֹדֶם הַפֶּסַח, לְפִי שְׁכָבָר (קל) נִתְבַּטֵּל הֶחָמֵץ בְּהֶן בְּשִׁשִּׁים קֹדֶם הַפֶּסַח. וְאִם נִתְבַּשְּׁלוּ הַזֵּיתִים קֹדֶם הַפֶּסַח גַּם הַזֵּיתִים עַצְמָן (קלא) חוֹזְרִין לְהְיוֹת מֻתָּרִין, דְּעַל יְדֵי הַבִּשּׁוּל נִפְלָט הַטַּעַם מִכָּל זַיִת מֵאֶחָד לַחֲבֵרוֹ וּמִצְטָרְפִין כֻּלָּן יַחַד לְבַטֵּל פְּלִיטַת הַסַּכִּין בְּשִׁשִּׁים, (קלב) וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁמַּחְמִירִין לֶאֱסֹר הַזֵּיתִים אַף לְאַחַר הַבִּשּׁוּל, (קלג) א]וּבִמְקוֹם מְנִיעַת שִׂמְחַת יוֹם טוֹב יֵשׁ לְהָקֵל אִם יוֹדֵעַ שֶׁהַסַּכִּין הָיָה נָקִי: (צ) **אִם אֵינָהּ בַּת יוֹמָא.** דְּאָז פְּלִיטַת הַקְּדָרָה שֶׁנִּבְלַע בְּהַזֵּיתִים עַל יְדֵי הַכְּבִישָׁה הוּא לִפְגָם, וְאַף עַל גַּב דְּדָבָר חָרִיף אָסוּר אַף בְּאֵין בֶּן יוֹמוֹ, הָכָא כֵּיוָן שֶׁנּוֹתְנִין בָּהֶם מַיִם לְצָרְכָּן כְּבִישָׁה בָּטֵל חוּרְפֵיהוּ [וְרַק בְּעֵינַן שֶׁלֹּא יִשְׁהוּ שָׁם בִּכְלֵי חֹמֶץ זְמַן רַב שֶׁיִּתְחַמְּצוּ בּוֹ, דְּאָז חוֹזֵר וְנַעֲשָׂה חָרִיף וּמַשְׁוֶה טַעַם חֹמֶץ הַבָּלוּעַ בִּכְלֵי לְשָׁבַח, אֶלָּא (קלד) יְסַלְּקֵם מִקֹּדֶם לִכְלֵי פֶּסַח], וְדַוְקָא כְּשֶׁהַמַּיִם (קלה) הָיוּ יוֹתֵר מֵהַזֵּיתִים, הָא לָאו הָכִי נִשְׁאָר הַזֵּיתִים בַּחֲרִיפוּתָן. וְהִנֵּה מִדִּבְרֵי הַמְחַבֵּר מַשְׁמַע דְּאִם הַקְּדָרָה שֶׁנִּתְּנוּ בָּהּ הַזֵּיתִים הָיְתָה בַּת יוֹמָא מִבְּלִיעַת הֶחָמֵץ, אֲסוּרִין הַזֵּיתִים לְאָכְלָן בְּפֶסַח אִם שָׁהוּ בְּתוֹכָהּ מֵעֵת לְעֵת, דְּנַעֲשִׂין כְּבוּשׁ וְהָרֵי הוּא כְּמֻבְשָׁל, וְאַף דְּכְשָׁעָה שֶׁנַּעֲשִׂין כְּבוּשׁ אַחַר מֵעֵת לְעֵת כְּבָר נַעֲשָׂה הַבְּלִיעָה שְׁבְּתוֹךְ הַכֵּלִי לִפְגָם (קלו) מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁחֲרִיפִין קְצָת יֵשׁ לְהַחְמִיר, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה אם):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

דְּאַף דְּסְכִּירָא לֵיהּ לְהַתִּיר קֹדֶם פֶּסַח, מִכָּל מָקוֹם אִם יָרוּעַ אוֹתוֹ יַיִן אָסוּר לְשָׁתוֹת מִמֶּנּוּ בְּפֶסַח, דְּשָׁמָא נִשְׁאַר קְצָת חֶלֶב חִטָּה בְּצַיְן, וְהֵיכָא שֶׁאֵין שִׁשִּׁים אַף קֹדֶם פֶּסַח אָסוּר כְּמוֹ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַפֶּסַח, אָסוּר לְאָכְלוֹ בְּפֶסַח, אֲכָל זֶה אֵינוֹ אֶלָּא דַּוְקָא בְּסַכִּין שֶׁרְגִילִין לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ חֲמִין לְפָעָמִים וְיֵשׁ בְּתוֹכוֹ בְּלִיעַת חָמֵץ, (קכח) אֲבָל אִם אֵינוֹ רָגִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּחַמִּין כְּלָל, כְּגוֹן בָּצָל שֶׁחֲתָכוּהוּ בְּסַכִּין שֶׁגּוֹרְרִין בּוֹ בָּצָק מִן הָעֲרָבָה, וְהָיָה נָקִי, מַתָּר הַבָּצָל, וְאַף אִם חֲתָכוּהוּ בְּפֶסַח, כֵּיוָן שֶׁאוֹתוֹ סַכִּין לֹא שִׁמְּשׁוּ בּוֹ חַמִּין מֵעוֹלָם, וְצוֹנֵן לֹא מַבְלִיעַ וְלֹא מַפְלִיט: (פז) **אֲבָל אִם נִתְעָרֵב.** אֲפִלּוּ (קכג) בְּפָחוֹת מִשִּׁשִּׁים: (פח) **אֵין לָחֹשׁ וְכוּ׳ מִפֶּפֶק.** דְּלֵיחוּשׁ שָׁמָא יֵשׁ פֵּרוּר עַל הַסַּכִּין וְנִדְבַּק בַּדָּבָר שֶׁחֲתָכוּהוּ, וְאַף דִּסְתָם סַכִּין אֵינוֹ נָקִי, מִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ וַדַּאי שֶׁהָיָה שָׁם חָמֵץ דָּבוּק עָלָיו, וְאֵין לְהַחְמִיר אֶלָּא דָּבָר שֶׁחֲתָכוּהוּ בּוֹ (קכד) אֲבָל לֹא תַּעֲרֻבְתּוֹ, כֵּיוָן דְּמַשָּׁהוּ אֵינוֹ אֶלָּא (קכה) מִדְּבָנָן. וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁמַּחְמִירִין אֲפִלּוּ הַתַּעֲרוֹבוֹת (קכו) אִם לֹא הוּדַח הַסַּכִּין מִקֹּדֶם, (קכז) וּבְהֶפֵסֶד מְרֻבֶּה אוֹ לְצָרְכּוֹ שִׁמְחַת יוֹם טוֹב יֵשׁ לְהָקֵל. וְכָתַב הַחַיֵּי אָדָם (כלל קכא סל״א) דְּבִסְכִּינִים שֶׁחוֹתְכִין בּוֹ לֶחֶם בְּמִדִּינוֹתֵינוּ יָדוּעַ שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ פֵּרוּרֵי חָמֵץ, וְלָכֵן אֲפִלּוּ הַתַּעֲרוֹבוֹת אָסוּר אִם לֹא הֵדִיחוּ אֶת הַסַּכִּין מִקֹּדֶם: ח (פט) **בְּסַכִּין חֲדָשָׁה.** אֲבָל אִם הַסַּכִּין שֶׁחָתְכוּ בּוֹ הַזֵּיתִים [וְהוּא הַדִּין צְנוֹן וּבָצָל] הוּא יָשָׁן, אֲפִלּוּ הוּא נָקִי (קכז) וְאֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ מִבְּלִיעַת חָמֵץ [וַאֲפִלּוּ הוּא (קכח) קֹדֶם פֶּסַח] אָסוּר, כֵּיוָן שֶׁהוּא דָּבָר חָרִיף וְכַנַּ״ל. וְדַוְקָא שֶׁנִּזְהֲרוּ קֹדֶם שֶׁנִּתְּנוּ אוֹתָם לִכְבֹּשׁ שֶׁאָז הֵם עֲדַיִן בַּחֲרִיפָתָן, אוֹ אֲפִלּוּ לְאַחַר שֶׁנִּכְבְּשׁוּ וְנִתְחַמְּצוּ שֶׁאָז מִקְרֵי גַּם כֵּן דָּבָר חָרִיף, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּנִתְּנוּ אוֹתָם לִכְבֹּשׁ מִיָּד קֹדֶם גְּמַר כְּבִישָׁתָן, דְּאָז לֹא מִקְרֵי דָּבָר חָרִיף דְּמַיִם מְבַטֵּל חֲרִיפָתָן. וּמֵי הַזֵּיתִים שֶׁנִּכְבְּשׁוּ קֹדֶם פֶּסַח, אֲפִלּוּ חָתְכָן בְּסַכִּין בֶּן יוֹמוֹ, גַּם כֵּן מַתִּיר לִשְׁתּוֹתָן בְּפֶסַח אִם סִנְּנָן מִן הַזֵּיתִים (קכט) קֹדֶם הַפֶּסַח, לְפִי שְׁכָבָר (קל) נִתְבַּטֵּל הֶחָמֵץ בְּהֶן בְּשִׁשִּׁים קֹדֶם הַפֶּסַח. וְאִם נִתְבַּשְּׁלוּ הַזֵּיתִים קֹדֶם הַפֶּסַח גַּם הַזֵּיתִים עַצְמָן (קלא) חוֹזְרִין לְהְיוֹת מֻתָּרִין, דְּעַל יְדֵי הַבִּשּׁוּל נִפְלָט הַטַּעַם מִכָּל זַיִת מֵאֶחָד לַחֲבֵרוֹ וּמִצְטָרְפִין כֻּלָּן יַחַד לְבַטֵּל פְּלִיטַת הַסַּכִּין בְּשִׁשִּׁים, (קלב) וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁמַּחְמִירִין לֶאֱסֹר הַזֵּיתִים אַף לְאַחַר הַבִּשּׁוּל, (קלג) א]וּבִמְקוֹם מְנִיעַת שִׂמְחַת יוֹם טוֹב יֵשׁ לְהָקֵל אִם יוֹדֵעַ שֶׁהַסַּכִּין הָיָה נָקִי: (צ) **אִם אֵינָהּ בַּת יוֹמָא.** דְּאָז פְּלִיטַת הַקְּדָרָה שֶׁנִּבְלַע בְּהַזֵּיתִים עַל יְדֵי הַכְּבִישָׁה הוּא לִפְגָם, וְאַף עַל גַּב דְּדָבָר חָרִיף אָסוּר אַף בְּאֵין בֶּן יוֹמוֹ, הָכָא כֵּיוָן שֶׁנּוֹתְנִין בָּהֶם מַיִם לְצָרְכָּן כְּבִישָׁה בָּטֵל חוּרְפֵיהוּ [וְרַק בְּעֵינַן שֶׁלֹּא יִשְׁהוּ שָׁם בִּכְלֵי חֹמֶץ זְמַן רַב שֶׁיִּתְחַמְּצוּ בּוֹ, דְּאָז חוֹזֵר וְנַעֲשָׂה חָרִיף וּמַשְׁוֶה טַעַם חֹמֶץ הַבָּלוּעַ בִּכְלֵי לְשָׁבַח, אֶלָּא (קלד) יְסַלְּקֵם מִקֹּדֶם לִכְלֵי פֶּסַח], וְדַוְקָא כְּשֶׁהַמַּיִם (קלה) הָיוּ יוֹתֵר מֵהַזֵּיתִים, הָא לָאו הָכִי נִשְׁאָר הַזֵּיתִים בַּחֲרִיפוּתָן. וְהִנֵּה מִדִּבְרֵי הַמְחַבֵּר מַשְׁמַע דְּאִם הַקְּדָרָה שֶׁנִּתְּנוּ בָּהּ הַזֵּיתִים הָיְתָה בַּת יוֹמָא מִבְּלִיעַת הֶחָמֵץ, אֲסוּרִין הַזֵּיתִים לְאָכְלָן בְּפֶסַח אִם שָׁהוּ בְּתוֹכָהּ מֵעֵת לְעֵת, דְּנַעֲשִׂין כְּבוּשׁ וְהָרֵי הוּא כְּמֻבְשָׁל, וְאַף דְּכְשָׁעָה שֶׁנַּעֲשִׂין כְּבוּשׁ אַחַר מֵעֵת לְעֵת כְּבָר נַעֲשָׂה הַבְּלִיעָה שְׁבְּתוֹךְ הַכֵּלִי לִפְגָם (קלו) מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁחֲרִיפִין קְצָת יֵשׁ לְהַחְמִיר, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה אם):

בֵּאוּר הֲלָכָה

ח * **אִם אֵינָהּ בַּת יוֹמָא וְכוּ׳. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״צ) **דְּאִם הִיא בַּת יוֹמָא אָסוּר,** וְכֵן הוּא בַּטּוּר, וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק לה) וְעוֹד אַחֲרוֹנִים שֶׁהַעִירוּ דְּעַל יְדֵי כְּבִישָׁה לְעוֹלָם אֵינָהּ בַּת יוֹמָא, דְּמַעַת לְעֵת שֶׁל בְּלִיעַת הָאָסוּר אוֹ הֶחָמֵץ נִשְׁלַם קֹדֶם הַמַּעַת לְעֵת שֶׁל דָּבָר הַנִּכְבָּשׁ שֶׁנִּתְּנוּהוּ אַחַר כָּךְ, וְכֵן כָּתַב הַמְּגֵן אַבְרָהָם לְעִיל בְּסָעִיף ה׳ (ס״ק טז), וְכָתַב שָׁם דְּלֹא יָצִיר לֶאֱסֹר עַל יְדֵי כְּבִישָׁה אֶלָּא כְּשֶׁהָיָה בְּבַת אַחַת שֶׁבְּרֶגַע זוֹ שֶׁהוֹצִיאוּ הֶחָמֵץ בְּאוֹתוֹ רֶגַע נִתְּנוּ דָּבָר הַנִּכְבָּשׁ, וְדַחַק, דְּאִם כֵּן הָיָה לָהֶם לְהַשְׁוֹר וְהַמְחֻבָּר לְפָרֵשׁ וְלֹא לְסִתָּם. וּבְחק יַעֲקֹב (ס״ק מג) כָּתַב דִּבְטְעָנַנוּ אָסוּר מִשּׁוּם לְעֵת כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה חֲרִיפוּת קְצָת, וְגַם זֶהוּ דַּחַק, דְּהַשּׁוּר כָּתַב סְתָם דְּעַם מַיִם בָּטֵל חוּרְפֵיהוּ. מִכָּל מָקוֹם לַהֲלָכָה נִרְאֶה לְהַחְמִיר, דְּהַבַּיִת הַלֵּל [בְּיוֹרֶה דֵּעָה] בְּסִימָן ס״ט (סק״ד) וּפְרִי חָדָשׁ (ס״ק קה סק״א) תָּרְצוּ עַל קֻשְׁיַת הַשַּׁ״ז (שם סק״א) וְהַשַּׁ״ךְ (שם סק״ב וסי׳ סט סק״ז) דְּכֵלִי שֶׁעוֹמֵד עִם רֹטֶב לֹא נִפְגָּם טַעְמוֹ לְעוֹלָם, וְרַק כְּשֶׁהוּא רֵיקָם נִפְגָּם, וּלְדִידְהוּ אִתּוֹ דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לְהַלָּכָה כְּפִשְׁטָה, וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר מַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס״ק יז), וְאַף דִּכְמָה אַחֲרוֹנִים הִצְעִיקוּ לְהַלָּכָה דִּבְרֵי הַשַּׁ״ז וְהַשַּׁ״ךְ, מִכָּל מָקוֹם אֵין נִרְאֶה לְהָקֵל לְכַתְּחִלָּה, וּבִכְרֵט בָּזֶה שֶׁגַּם הַחק יַעֲקֹב (שם) כָּתַב לְאָסוּר וְהִצְעִיקוּ הַמְקוֹר חַיִּים (חי׳ ס״ק לה), **אֲבָל בְּשַׁעַת הַדְּחַק נִרְאֶה דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל גַּם בָּזֶה,** דִּבְלָאו הָכִי דַּעַת הַחק יַעֲקֹב לְעִיל בְּאוֹת י״ט שֶׁאֵין לֶאֱסֹר עַל יְדֵי כְּבִישָׁה אֶלָּא בִּכְלִי שֶׁמִּשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ חֹמֶץ דְּאָז צָרִיךְ לְשַׁעֵר נֶגֶד כֻּלָּה, וְאִי לָאו הָכִי אֲמַרִינַן שֶׁיֵּשׁ שִׁשִּׁים נֶגֶד פִּלְיטָתוֹ עַיֵּן שָׁם:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(קכו) חק יַעֲקֹב (סק״מ) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת הָרַא״שׁ (כלל כד סי׳ ז): (קכז) אֲחֲרוֹנִים: (קכח) **הַיְינוּ אַף אִם לֹא הֵדִיחוּ הַסַּכִּין מִקֹּדֶם,** כֵּן כָּתַב הָאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק כט) וְכֵן מַשְׁמַע מִנְּהַר שָׁלוֹם (ס״ק יט) וּבֵית מֵאִיר וְחַיֵּי אָדָם (כלל קכא סל״א): (קכט) הַגְּרַ״א: (קל) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לו) וְחק יַעֲקֹב (ס״ק מא) וּמְקוֹר חַיִּים (חי׳ ס״ק לג): (קלא) הַגְּרַ״ז (סנ״ח): ח (קלב) דְּחוּרְפֵיהּ מַשְׁוֵי לֵיהּ לְשָׁבַח [טוּר]: (קלג) וְלֹא שַׁיָּךְ בֵּיהּ בְּטוּל שִׁיתְבַּטֵּל הַבְּלוּעַ שֶׁבַּזֵּיתִים בְּשִׁשִּׁים קֹדֶם פֶּסַח, דִּבְכָל הַסַּכִּין מִשְׁצָרִינַן דְּלָא נְפַק מִנֵּיהּ, וְאִם כֵּן כָּל זַיִת וְזַיִת בְּלוּעַ מֵחָמֵץ, וְלֹא אָמְרִינַן שֶׁלְּאַחַר שֶׁכָּבַשׁ כָּל הַזֵּיתִים בַּכְּלִי יִצְטָרְפוּ כֻּלָּם יַחַד לְבַטֵּל בְּלִיעַת הַסַּכִּין שֶׁבָּהֶם שֶׁיֵּשׁ בְּכֻלָּם בְּרֹבַּאי שִׁשִּׁים נֶגְדּוֹ, שֶׁאֵין בְּכְבִישָׁה כֹּחַ לְהַפְלִיט מִזֶּה לָזֶה [עַ״ז (ס״ק יד) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לח)]: (קכט) פְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק לח), עַיֵּן שָׁם דְּ**אִם סָנְנָן בְּפֶסַח כְּבָר נִבְלְעוּ בְּפֶסַח גּוּפֵיהּ מִן הַזֵּיתִים, וְאִז הֲלֹא אִסּוּרָן בְּמִשָּׁהוּ וְלֹא שַׁיָּךְ בְּטוּל:** (קל) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) **וְשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וְהִנֵּה הַחק יוֹסֵף** (סק״נ) **פָּקֵק עַל דְּבָרָיו, אִם לֹא הָיָה הַסַּכִּין נָקִי הֲלֹא יֵשׁ לְחֹשׁ לְפָרוּר וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַמ״א בְּסָעִיף הַקּוֹדֵם, וְאֵין לְהַתִּיר לְדִבְרָיו אֶלָּא אִם הָיָה הַסַּכִּין נָקִי, וּמִשְׁלַחַן עָרוּךְ הַגְּרַ״ז** (סעיף ס) **מַשְׁמַע דְּאֲפִלּוּ בְּאֵין נָקִי,** וְקָשְׁיַת הַחק יוֹסֵף אֶפְשָׁר לְתָרֵץ בְּפִשְׁטוּת דְּהָכָא בְּמֵי זֵיתִים דּוֹמֶה לְהָא דְּהֶקֵל הָרַמ״א לְעִיל בְּשָׁנְתְּעָרֵב הַבָּסָר בְּתַבְשִׁיל דְּאֵין לֶאֱסֹר הַתַּבְשִׁיל, דְּמֵה לִי תַּבְשִׁיל וּמֵה לִי מַיִם: (קלג) טַ״ז (שם) וְהַלְּבוּשׁ בְּרוּרָה (ס״ק לב)

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו״ע הרב (סעיף ס) כתב שכיון שאיסור משהו בפסח הוא מדברי סופרים יש להקל כסברא הראשונה שהזיתים עצמם גם מותרים [ולא חילק בין סכין נקי לסכין שאינו נקי, וכן לא חילק בין סכין בן יומו לסכין שאינו בן יומו (וראה שעה״צ ס״ק קלג)]. ומכל מקום המחמיר שלא לאוכלם עד יו״ט האחרון תבוא עליו ברכה.

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ג הַרְרֵ"ף בְּסוֹף פֶּרֶק בְּתְרָא דַּעֲבוֹדָה זָרָה (ל:) וְהַפַּרְדְּכִי בְּפֶרֶק ב' דְּפְסָחִים (סר' תקנט) וְהָרַשְׁבָּ"א בְּתוֹרַת הַבַּיִת (בית ד שער א).

אֵינָהּ (לו) בַּת יוֹמָא * מֻתֶּרֶת (צא) לְכֻלֵּי עָלְמָא: ט (צב) * יְבֵשׁ בְּיָבֵשׁ, אַף עַל גַּב דְּבִשְׁאָר אִסּוּרִים חַד בְּתְרֵי בָּטֵיל, חֻמֵּץ בְּמַצָּה אַפְלוּ בְּאֶלֶף (לח) [לח] (צג) לֹא בָּטֵיל. (צד) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּחָמֵץ שָׁוֶה (צה) לְשְׁאָר אִסּוּרִין (לט) בָּזֶה: י (צו) נוֹתֵן טַעַם לִפְגָם, מֵתִר גַּם בְּפֶסַח. הַגָּהּ: (צז) וְיֵשׁ מַחְמִירִין,

ס טור בְּשֵׁם אֲבִיו הָרא"ש שָׁם בַּעֲבוֹדָה זָרָה (פ"ה סי' ל).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

שְׁנִתְבָּאֵר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן (צ"ו) [צ"ז] (ס"א) עַיֵּן שָׁם: ט (לח) לֹא בָּטֵיל. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב, וּכְצַבּוֹדַת הַגְּרַשְׁנִי סִימָן צ"ט כָּתַב דְּיֵבֶשׁ בְּיָבֵשׁ חַד בְּתְרֵי בָּטֵל פֶּסַח תְּלִיָּא בְּפִלּוּגְתָּא אִם חָמֵץ בְּעֵרֶב פֶּסַח בְּשִׁשִּׁים אוֹ בְּמֵאָה, וּלְפִי מַה דְּנִקֵּיט לְעֵיל סָעִיף ב' לְקַלָּא גַּם בָּזֶה יֵשׁ לְהָקֵל עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּשוּ"ת פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ (ח"א או"ח) סִימָן ח' בְּאָחֵד שֶׁהָיָה לוֹ עִנְיַ"ס שֶׁנִּתְנַוְּנוּהוּ בְּכַר בְּתוֹךְ יַיִן שֶׁרוֹ לְזַקְּקוֹ כְּנַּהוּג, וּפָג טַעְמוֹ, וְשׁוּב עֵרְבוֹ בְּעִנְיַ"ס אֲחֵר אֲשֶׁר לֹא הוּפַג טַעְמוֹ כְּדֵי לְמָכְרוֹ יַחַד לְרַמּוֹת הַלּוֹקְחִים, וְנִתְעָרֵב מַעֲנִיַ"ס הַזֶּה בְּתוֹךְ מַשְׁקֵה לְאַקְרִי"ץ שֶׁבִּשְׁלוּ בְּבֵיתוֹ בְּעֶרֶב פֶּסַח לְצֹרֶךְ הַפֶּסַח, יֵשׁ לְהַתִּיר לְפִי שֶׁכְּבָר נִתְבַּטֵּל הָעִנְיַ"ס יָבֵשׁ בְּיָבֵשׁ קֹדֶם פֶּסַח בְּרֹב, דְּכֵיוָן שֶׁעֵרֶב כְּדֵי לְרַמּוֹת בְּוַדַּאי הָיָה רֹב מִן הַהֶתֵּר, וְכֵיוָן שֶׁנִּתְבַּטֵּל בְּעֶרֶב פֶּסַח שְׁרִי מַאֲחַר דְּכֵבָר נִתְבַּטֵּל בְּיָבֵשׁ, וַאֲפִלּוּ לְהָרַשְׁבָּ"א (תורת הבית בית ד שער א) בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"ט (ס"ב, וכב"י ד"ה ואם) מֵתֵר, דְּיֵשׁ לוֹמַר שֶׁלֹּא נִתְעָרֵב מִן הָאִסּוּר אוֹ שֶׁהָיָה פְּחוּת מִשִּׁשִּׁים וְגַם דְּקֹדֶם דְּיָפְרֵשׁ כו', וְגַם שִׁשִּׁים חָמֵץ שֶׁבְּעִנְיַ"ס בְּטֵל בְּשִׁשִּׁים, וְלֹא שִׁיךְ לְטַעֲמָא עֲבִיד כֵּיוָן דְּאֵין אִסּוּרוֹ מַחֲמַת עַצְמוֹ, וּבִפְרָט בְּיֵין שֶׁרוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹמַר שֶׁאֵינוֹ חָמֵץ גָּמוּר מִן הַתּוֹרָה

בְּאֵר הַיטֵב

חָרִיף, דְּמִים מְבַטֵּל חֲרִיפְתָּן: (לו) בַּת יוֹמָא. אַף עַל גַּב דִּבְדָבָר חָרִיף אוֹסֵר אַפְלוּ אֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ, הָכָא כֵּיוָן שֶׁנּוֹתְנִין בָּהֶם מַיִם בָּטֵל חוּרְפַיְיהוּ. טוּר. וְאִם הִיא בַּת יוֹמָא אֲסוּרָה דְּיֵבֶשׁ כְּמְבַשָּׁל. אֲבָל מֵתֵר לְקַיְּמָן וְאֵינוֹ אוֹסֵר תַּעֲרֻבְתָּן כְּמְבֹאָר בְּסָעִיף ה' בְּדְבָרִים הַמִּתְבַּשְּׁלִין בִּכְלֵיהֶם עַיֵּן שָׁם, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לט) וְחק יַעֲקֹב (ס"ק מג): ט (לח) לֹא בָּטֵיל. כֵּיוָן דְּלֹא אִסּוּרוֹ בְּמַשֶּׁהוּ, גַּם בְּיָבֵשׁ הֶחְמִירוּ, וְאִם כֵּן בְּעֶרֶב פֶּסַח בָּטֵל יָבֵשׁ בְּיָבֵשׁ בְּרֹב כְּשְׁאָר אִסּוּרִים. וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ לֶאֱכֹל כֻּלָּם קֹדֶם פֶּסַח עַיֵּן סָעִיף ד' בְּהַגָּ"ה. וְכָל זֶה בְּפֹרוּסָה, אֲבָל כִּכַּר חֵמֶץ שֶׁנִּתְעָרֵב בְּמֵאָה לֹא בָּטֵל לְכֻלֵּי עָלְמָא, דְּהָוֵי דָּבָר שֶׁבְּמְנְיָן וְאֵינוֹ בָּטֵל אֲפִלּוּ בְּאֶלֶף כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר

בֵּאוּר הֲלָכָה

* מֻתֶּרֶת לְכֻלֵּי עָלְמָא. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּהֵנִי דִּגִּם כְּשֶׁלֹּא נִזְהֲרוּ לְהַחְתִּכָם בְּסַכִּין חֲדָשָׁה יֵשׁ מָקוֹם לְהַתִּיר לְדַעַת קְצָת פּוֹסְקִים, מִכָּל מָקוֹם כַּמָּה אוֹסְרִים מִשּׁוּם דְּסָבְרִי לְהוּ דְּחוּרְפָּה דְּזִיתָא מְחַלְּיָא לֵהּ לְשַׁעַם הַבְּלִיעַ וּמְשַׁוֵּי לֵהּ לְשֶׁבַח וְאוֹסְרִים, אֲבָל כְּשֶׁנִּזְהֲרוּ בַּסַּכִּין אֲפִלּוּ לֹא נִזְהֲרוּ בַּקְּדֵרָה אֵין לְחֹשׁ לִכְלֵי שְׁאֵינָהּ בַּת יוֹמָא, מִשּׁוּם דְּאֵגֶב מַיָּא דְּיָהֲבֵי בְּקְדֵרָה בְּטֵל חוּרְפָּה [מַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס"ק יז)] וּפְשׁוּט:

ט * יְבֵשׁ בְּיָבֵשׁ וְכוּ' לֹא בָּטֵיל. עַיֵּן בְּפָרִי מְגַדִּים בְּפִתִּיחָה לְסִימָן זֶה בְּמִשְׁבְּצוֹת

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(צא) לְכֻלֵּי עָלְמָא. וְהֵנָּה לְפִי הַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסָעִיף י' בַּהַגָּ"ה דְּאָנוּ מַחְמִירִין בְּנוֹתֵן טַעַם לִפְגָם בְּפֶסַח, (קלז) אֵין לְהַתִּיר אֶלָּא אִם כֵּן סִלְקָן מֵהַכְּלֵי חֲמֵץ קֹדֶם הַלַּיְלָה בְּעֶרֶב פֶּסַח: ט (צב) יְבֵשׁ בְּיָבֵשׁ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁנִּתְעָרֵב פְּרוּסָה שֶׁל חֲמֵץ בְּתוֹךְ פְּרוּסוֹת מַצָּה וְאֵינוֹ נִכָּר, (קלח) דְּאִלּוּ נִתְעָרֵב כִּכַּר בְּתוֹךְ כִּכָּרוֹת לְכֻלֵּי עָלְמָא (קלט) לֹא בָּטֵיל, דְּהָוֵי (קמ) דָּבָר שֶׁבְּמְנְיָן וְאֵינוֹ בָּטֵיל אֲפִלּוּ בְּאֶלֶף כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"י (ס"א): (צג) לֹא בָּטֵיל. כֵּיוָן (קמא) דְּאִם נִתְעָרֵב לַח בְּלַח אִסּוּרוֹ בְּמַשֶּׁהוּ גַּם בְּיָבֵשׁ הֶחְמִירוּ [וְאֵין חִלּוּק (קמב) בֵּין אִם נִתְעָרֵב מִן בְּמִינוֹ אוֹ נִתְעָרֵב מִן בְּשְׁאֵינוֹ מִינוֹ]. וּלְפִי זֶה דַּוְקָא כְּשֶׁנִּתְעָרֵב בְּעֶרֶב פֶּסַח עַד הַלַּיְלָה דְּקַיְמָא לָן לְעֵיל בְּסָעִיף ב' דְּדִינוֹ כְּשְׁאָר אִסּוּרִין, וְאִם כֵּן בְּלַח שְׁעוּרוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם כְּשְׁאָר אִסּוּרִין, הוּא הַדִּין בְּיָבֵשׁ גַּם כֵּן (קמד) דִּינוֹ כְּשְׁאָר אִסּוּרִין וּבָטֵל בְּרֹב. וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ שֶׁיִּהְיוּ נֶאֱכָלִין (קמה) כֻּלָּם קֹדֶם הַלַּיְלָה, דְּאִי לָאו הָכִי אָמְרִינַן דְּחוֹזֵר וְנַעוֹר בְּפֶסַח כְּדִמּוּכָח לְעֵיל בְּסָעִיף ד' בַּהַגָּ"ה. (קמו) יֵשׁ שֶׁתָּפְבוּ דְּאֵימָתַי לֹא בָּטֵיל יָבֵשׁ בְּיָבֵשׁ לְדַעַת קַמַּיְתָא, דַּוְקָא כְּשֶׁהָאסּוּר הוּא מֵהַמִּין עַצְמוֹ שֶׁהוּא חָמֵץ, אֲבָל אִם הָיָה הַתֵּר בְּעַצְמוֹ וְרַק שֶׁנִּבְלַע בּוֹ חָמֵץ מַשֶּׁהוּ, כְּגוֹן מַצָּה שֶׁנֶּאֶפְיַת בְּתוֹכָהּ חֲמוּצָה שֶׁנִּתְעָרְבָה אַחַר כָּךְ בָּאֲחֵרוֹת, בָּטֵל חַד בְּתְרֵי אֲפִלּוּ תּוֹךְ הַפֶּסַח, א]אֲבָל כַּמָּה (קמז) אַחֲרוֹנִים חוֹלְקִים עַל זֶה וְדַעְתָּם (קמח) דְּלַדְעָה קַמַּיְתָא בְּכָל גַּוְנֵי לֹא בָּטֵיל. עוֹד כָּתְבוּ (קמט) דְּכְלֵי חָמֵץ שֶׁנִּתְעָרֵב (קנ) בְּתוֹךְ כְּלֵי פֶּסַח בְּפֶסַח, דִּינוֹ כְּמוֹ יָבֵשׁ בְּיָבֵשׁ דְּלֹא בָּטֵיל וְאָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בְּפֶסַח, (קנא) וְאַף כְּשֶׁנִּתְעָרֵב בְּעֶרֶב פֶּסַח נָכוֹן לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּם, אֲכָל אִם הַכְּלֵי חָמֵץ (קנב) הָיָה אֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ, בְּמָקוֹם מְנִיעַת שְׁמִחַת יוֹם טוֹב יֵשׁ לְהָקֵל אִם נִתְעָרֵב בְּעֶרֶב פֶּסַח: (צד) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּחָמֵץ (בְּפֶסַח) וְכוּ'. טַעְמָם (קנג) דְּדַוְקָא בְּדָבָר לַח הַמִּתְעָרֵב דְּכְשְׁאָר אִסּוּרִים שֶׁעוּרוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם, הֶחְמִירוּ חֲכָמִים בְּחָמֵץ דְּהָוֵי בְּמַשֶּׁהוּ, אֲבָל בְּדָבָר יָבֵשׁ דְּכְשְׁאָר אִסּוּרִים חַד בְּתְרֵי בָּטֵל הוּא הַדִּין בְּחָמֵץ בְּפֶסַח: (צה) שָׁוֶה לְשְׁאָר אִסּוּרִין. וְהִסְכִּימוּ אַחֲרוֹנִים דַּהֲלָכָה כְּדַעָה קַמַּיְתָא. וְאִם נָאֱכַל אֶחָד מֵהֶם, אֲפִלּוּ נִתְעָרֵב רַק חַד בְּתְרֵי מֵתֵר לֶאֱכֹל הַשְּׁאָר לְכֻלֵּי עָלְמָא, דְּכֵיוָן דְּמִן הַתּוֹרָה בָּטֵיל רַק מִדְּרַבָּנָן אָסוּר, וּבִדְרַבָּנָן תְּלִינַן שֶׁזֶּה שֶׁנֶּאֱכַל הָיָה הֶחְמֵץ [מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תס"ז סָעִיף קָטָן ד' וּשְׁאָר אַחֲרוֹנִים]: י (צו) נוֹתֵן טַעַם לִפְגָם מֵתֵר וְכוּ'. הַטַּעַם (קנד) דְּהָנֵי דְּהָחְמִירוּ חֲכָמִים לֶאֱסֹר חֻמֵּץ בְּפֶסַח בְּמַשֶּׁהוּ, הֵינוּ מְשׁוּם דְּאַף עַל גַּב דְּמַשֶּׁהוּ הוּא מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ שָׁם אִסּוּר עָלָיו, אֲבָל כְּשֶׁהַטַּעַם פָּגוּם פָּקַע אִסּוּרוֹ לְגַמְרֵי וְאֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱסֹר הַתַּעֲרוֹבוֹת אֲפִלּוּ בַּאֲכִילָה (קנה) וַאֲפִלּוּ אֵין בַּתַּעֲרוֹבוֹת שִׁשִּׁים נֶגְדּוֹ, וְדֵינוֹ בְּפֶסַח כְּכָל הַפְּרָטִים הַמְבֹאָרִים בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"ג שֶׁאֵר אִסּוּרִים עַיֵּן שָׁם. וְהֵנָּה כָּל זֶה הוּא לְעִנְיַן הַתַּעֲרוֹבוֹת, אֲבָל לְעִנְיַן הֶחָמֵץ עַצְמוֹ מִבֹּאָר לְעֵיל בְּסִימָן תמ"ב סָעִיף ט' עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה: (צז) וְיֵשׁ מַחְמִירִין. וְטַעְמָם הוּא (קנו) דְּהָא אֵין לָךְ בְּטוּל טַעַם יוֹתֵר מִמַּשֶּׁהוּ בְּאֶלֶף,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(קמ) בֵּית מֵאִיר: ט (קמ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"מ) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (קמא) אֲפִלּוּ נִתְעָרֵב קֹדֶם פֶּסַח: (קמב) פְּרוּשׁ שֶׁצָּרִיךְ לְמָכְרוֹ בְּמֵאָה חֲשִׁיבוּתוֹ וְאֵינוֹ נִמְכָּר בְּאֹמֶד, וּמַה שֶּׁכָּתַב הַשַּׁ"ז בְּסָעִיף קָטָן ט"ז דְּלֹא קַיְימָא לָן כְּרִבִּי עֲקִיבָא כְּמוֹ שֶׁפָּסַק בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"י (ס"א): (קמג) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְחק יַעֲקֹב (ס"ק מד): (קמד) חק יַעֲקֹב (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (קמה) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְטַ"ז (ס"ק טו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (קמו) וְהַיְינוּ מִין בְּמִינוֹ, דְּאִלּוּ בְּשְׁאֵינוֹ מִינוֹ גַּם בְּשְׁאָר אִסּוּרִין קַיְימָא לָן דְּבָטֵלִינַן שִׁשִּׁים מִשּׁוּם דְּאִם יְכַשְּׁלֵם יִתֵּן טַעַם: (קמז) אַחֲרוֹנִים: (קמח) אֲלִיָּה זוּטָא (ס"ק טז) שְׁמַיְשֵׁב דַּעַת הַלְּבוּשׁ שֶׁכָּתַב כֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן צ"ב (ס"ד) וְהִצִּילוּ מֵהַגְּזֵרָה הַט"ז שָׁם (ס"ק טז) עָלָיו: (קמט) הַט"ז בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן צ"ב (שם) וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּעִנְיָנֵנוּ (שם) [שֶׁכָּתַב רַק דְּמַצָּה אֵינָהּ דָּבָר שֶׁבְּמְנְיָן הֵיכָא דְּאִסּוּרוֹ הוּא רַק מֵחֲמַת בְּלִיעָה, וּמַשְׁמַע דִּלְפָרוּסָה דְּמֵי וְאָסוּר לְדַעָה רִאשׁוֹנָה, וְכֵן כָּתַב הַחֲמַד מֹשֶׁה בְּבֵאוּרוֹ (ס"ק יט)] וְהַחֲמַד מֹשֶׁה וְהַגְּרַ"ז (סכ"א) עַיֵּן שָׁם שֶׁמּוּכָח כֵּן דְּלֹא שְׁרֵי רַק בְּעֶרֶב פֶּסַח:

זו אלא טעם משהו חמץ, ויש לסמוך על דבריהם במקום הפסד מרובה או שעת הדחק ויסיר חתיכה אחת לפי המנהג שנתבאר בי"ד סימן ק"ט [ראה שעה"צ (ס"ק קמז) וצ"ע].

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב (סט"ז) כתב בחתיכה שבלעה משהו חמץ ונתערבה באחרות כולן אסורות באכילה, ויש מתירין אפילו באכילה כיון שאין בחתיכה

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah